

'Νέος εχθρός των οπωροφόρων δέντρων στην Ευρώπη'

Автор(и): Боряна Катінова, Централна лабораторія по карантіна на растенията

Дата: 18.04.2016 Брой: 4/2016

Aromia bungii (Falderman)

Сυστηματική: Coleoptera, Cerambycidae

Κατηγοριοποίηση: Περιλαμβάνεται στον Κατάλογο Α1 της ΕΡΡΟ (ορυκτοί εχθροί που απουσιάζουν από τα εδάφη των χωρών μελών της ΕΡΡΟ – Μάιος 2012) (ΕΡΡΟ, 2012).

Δυνητικός κίνδυνος:

Η εισαγωγή και μετακίνηση υλικού ξυλοπακεταρίσματος στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα από χώρες όπου το είδος είναι παρόν αυξάνει τον κίνδυνο εισαγωγής του στη χώρα μας. Επιπλέον, η

Βουλγαρία παρουσιάζει παρόμοια κλιματικά χαρακτηριστικά με τις χώρες όπου αναπτύσσεται, παρέχοντας κατάλληλες συνθήκες για την εγκατάστασή του. Έχει διαπιστωθεί ότι οι προνύμφες τρέφονται τόσο σε καρποφόρα δέντρα όσο και σε νεαρά δενδρύλλια. Οι προνύμφες αναπτύσσονται για 2–3 χρόνια στον κορμό – ένα βιολογικό χαρακτηριστικό που καθιστά αυτόν τον εχθρό δύσκολο να ανιχνευθεί.

Σύμφωνα με την ΕΡΡΟ, είναι πολύ πιθανό το είδος να εγκατασταθεί στη Μακαρονησία (Κανάριοι Νήσοι, Αζόρες, Μαδέρα και Πράσινο Ακρωτήριο), Πορτογαλία, στη Μεσόγειο περιοχή (Μαρόκο, Αλγερία, Τυνησία, Ισπανία, Γαλλία, Ιταλία, Σλοβενία, Κροατία, Αλβανία, Ελλάδα, Τουρκία, Κύπρος, Μάλτα, Ισραήλ), καθώς και στις χώρες που συνορεύουν με τη Μαύρη Θάλασσα (Βουλγαρία, Ρουμανία, Μολδαβία, Ουκρανία, Γεωργία) και την Κασπία Θάλασσα (Αζερμπαϊτζάν και Αρμενία).

Φυτά-ξενιστές:

Οι κύριοι ξενιστές είναι είδη του γένους *Prunus*, ειδικότερα το ροδάκινο (*P. persica*) και το βερίκοκο (*P. armeniaca*), και σε μικρότερο βαθμό το δαμάσκηνο (*P. domestica*) και το γλυκό κεράσι (*P. avium*). Επίσης προσβάλλονται το ρόδι (*Punica granatum*), η λεύκα (*Populus alba*), η κινέζικη λεύκα (*P. tomentosa*), η ελιά (*Olea europaea*), ο λωτός (*Diospyros virginiana*), κ.λπ.

Ζημιά:

Οι προνύμφες του *A. bungii* προτιμούν παλιά δέντρα σε κακή κατάσταση ή αυτά με βακτηριακές ή μυκητιακές ασθένειες, αλλά μπορούν να επιτεθούν και σε υγιή ή ελαφρώς κατεστραμμένα δέντρα. Αρχίζουν να τρέφονται στις αρχές ή στα μέσα Απριλίου, με κορύφωση από τον Μάιο έως τον Ιούνιο. Δημιουργούν διάδρομους (17–22 cm μήκους) στους κορμούς και στα μεγαλύτερα πλαγιούς κλάδους. Προτιμούν να τρέφονται κάτω από τον φλοιό και το ξύλωμα των δέντρων, σπάνια στον πυρήνα, γεγονός που οδηγεί σε απώλεια παραγωγής καρπών και αποδυνάμωση των δέντρων. Πολύ χαρακτηριστικά συμπτώματα που υποδεικνύουν την παρουσία προνυμφών είναι νεκρώσεις στον κορμό και συσσωρευμένα απόβλητα γύρω από το δέντρο, καθώς και μεγάλες οπές εξόδου.

Μορφολογία:

Τα αυγά είναι μικρά, ασπριδερά, μεγέθους 6–7 mm, και τοποθετούνται σε ρωγμές του φλοιού των δέντρων. Τα θηλυκά συνήθως ωοτοκούν στον κορμό των δέντρων, 30 cm πάνω από την επιφάνεια του εδάφους, αλλά έχουν βρεθεί αυγά και σε ρωγμές και πληγές σε μεγαλύτερους και μικρότερους κλάδους. Οι προνύμφες είναι λευκές έως κιτρινωπές. Σε πιο προχωρημένα αναπτυξιακά στάδια φτάνουν σε μέγεθος 38–50 mm. Το σώμα τους είναι ασπριδερό στο χρώμα, τα στοματικά μόρια είναι μαύρα, το προνωτικό είναι ακανόνιστα συμμετρικό με κοκκινωπές αποχρώσεις – αυτό το συγκεκριμένο χαρακτηριστικό καθιστά το είδος εύκολα αναγνωρίσιμο κατά τον προσδιορισμό. Η νύμφη είναι ασπριδερή και βρίσκεται σε ένα «κελί» στον πυρήνα του δέντρου. Οι ενήλικες είναι μαύροι, μήκους 23–40 mm, με γυαλιστερά έλυτρα και μια κόκκινη κηλίδα

(ан και κάποιες μορφές μπορεί να είναι εντελώς μαύρες). Τα σκαθάρια εκπέμπουν μια συγκεκριμένη οσμή που τα προστατεύει από θηρευτές.

Διαδρομές εισόδου:

Σε μεγάλες αποστάσεις ο εχθρός μπορεί να μεταφερθεί με φυτά προς φύτευση, ολόκληρα φυτά τύπου μπονσαί, ξύλο και υλικό ξυλοπακεταρίσματος από χώρες όπου έχει ανιχνευθεί το *A. bungii*. Η εισαγωγή φυτικού υλικού από την Ασία είναι ο κύριος λόγος εξάπλωσης του είδους – έτσι ακριβώς εισήχθη στις ΗΠΑ και το Ηνωμένο Βασίλειο.

Θεωρείται ότι το *A. bungii* μπορεί να πετάξει μόνο μικρές αποστάσεις, στην τάξη των 560–2500 m, παρόμοια με το *Anoplophora glabripennis* (Motschulsky 1853). Ωστόσο, δεδομένου ότι είναι πολυφάγο, δεν αποκλείεται να πετάξει πολύ μεγαλύτερες αποστάσεις. Παρόλα αυτά, η εξάπλωση του είδους μέσω πτήσης δεν έχει ακόμη επιβεβαιωθεί.

Έλεγχος:

Ο εχθρός δύσκολα ανιχνεύεται κατά την οπτική επιθεώρηση μεγάλου αριθμού φυτών προς φύτευση, αν και σε κάποια από αυτά είναι δυνατόν να παρατηρηθούν τοποθετημένα αυγά ή ρωγμές στον φλοιό που προκύπτουν από τη διατροφή των προνυμφών. Επιπλέον, αυτά τα φυτά μεταφέρονται σε ψυκτικά οχήματα, γεγονός που καθιστά τον εχθρό λιγότερο ενεργό και ακόμη πιο δύσκολο να παρατηρηθεί.

Διαχείριση:

Ο έλεγχος του *Aromia bungii* είναι δύσκολος, καθώς οι προνύμφες διεισδύουν γρήγορα κάτω από τον φλοιό του δέντρου, όπου δεν μπορούν να επηρεαστούν από επαφικά προϊόντα προστασίας των φυτών και προστατεύονται από πιθανούς θηρευτές. Μπορούν να εφαρμοστούν συστηματικά εντομοκτόνα και νεονικοτινοειδή.

Άλλη μέθοδος είναι η θερμική επεξεργασία του ξύλου στους 56 βαθμούς για 30 λεπτά. Ωστόσο, πρόσφατες μελέτες υποδεικνύουν ότι αυτό το μέτρο δεν είναι 100% αποτελεσματικό. Συνιστάται η απολύμανση του ξύλου με χρήση μη ιονίζουσας ακτινοβολίας (Πρότυπο EPPO PM 10/8 (1)).

Το πιο αξιόπιστο μέτρο είναι η απαγόρευση εισαγωγής φυτών και φυτικών προϊόντων των γενών *Prunus* και *Populus* σε χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης από περιοχές όπου αυτός ο εχθρός είναι παρών. Το Παράρτημα III της Οδηγίας 2000/29/EK περιέχει απαγόρευση εισαγωγής, αλλά ισχύει μόνο για φυτά του γένους *Prunus* spp. με φύλλωμα, ενώ το *Aromia bungii* μπορεί επίσης να επιτεθεί σε φυτά σε βλαστική αδράνεια.

Συνιστάται, κατά την ανίχνευση του εχθρού, να καταστρέφονται τα δέντρα.

